

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 256/2025-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, Lachova 32, Bratislava, proti postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-14C/82/2012 a Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 10Co/154/2019 (10Co/8/2020) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-14C/82/2012 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-14C/82/2012 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **4 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich jeho advokátke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu

Bratislava I, v konaní o jeho civilnej žalobe a krajského súdu v konaní o jeho dvoch odvolaniach proti rozhodnutiam okresného súdu s tým, že proti mestskému súdu mu bude priznané finančné zadost'učinenie 13 000 eur. Okrem toho žiada krajskému súdu v konaní o jeho treťom odvolaní, no ústavnou s'ťažnosťou nenamietanom konaní sp. zn. 10Co/33/2025, prikázať konať bez zbytočných priet'ahov.

II.

2. S'ťažovateľ sa žalobou proti štátu z novembra 2012 domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy za to, že v inom civilnom spore jeho advokátka nepodala odvolanie proti rozsudku. Je toho názoru, že štát zodpovedá za tento nesprávny úradný postup jeho advokátky.

3. Od februára 2013 do januára 2015 okresný súd žiadal iný okresný súd o zapožičanie spisu, keďže bol potrebný ako dôkaz. Okresný súd po prvom pojednávaní v októbri 2018 vydal rozsudok pre zmeškanie, ktorým zamietol žalobu s'ťažovateľa. V decembri 2018 podal s'ťažovateľ návrh na zrušenie tohto rozsudku pre zmeškanie a odvolanie. Uznesením zo septembra 2019 okresný súd návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Na odvolanie s'ťažovateľa z októbra 2019 bola vec krajskému súdu predložená v decembri 2019 (sp. zn. 10Co/154/2019) a bolo zistené, že v spise sa nachádza aj nerozhodnuté odvolanie žalobcu proti rozsudku pre zmeškanie z októbra 2018, čo v januári 2020 bolo zapísané pod sp. zn. 10Co/8/2020. Obe tieto rozhodnutia boli potvrdené rozsudkom krajského súdu z januára 2020. V júli 2020 okresný súd uznesením nepriznal žalovanej náhradu trov prvoinštančného konania. Na dovolanie s'ťažovateľa z augusta 2020 boli tri rozhodnutia okresného a krajského súdu zrušené uznesením najvyššieho súdu z júla 2021. Okresný súd následne nariadil pojednávanie na marec 2023, o odročenie ktorého požiadal advokát s'ťažovateľa z dôvodu práceneschopnosti. Pojednávania sa uskutočnili v apríli, júli a septembri 2023. Pojednávanie odročené na máj 2023 sa neuskutočnilo z dôvodu reformy súdnej mapy.

4. Mestský súd žalobu s'ťažovateľa znova zamietol rozsudkom z novembra 2023. Proti tomu podal s'ťažovateľ vo februári 2024 odvolanie a navrhol odpustiť zmeškanie lehoty na jeho podanie. Mestský súd predložil spis krajskému súdu v auguste 2024 (sp. zn. 10Co/50/2024), po ktorom krajský súd v ten istý mesiac vrátil spis mestskému súdu bez rozhodnutia po zistení, že s'ťažovateľ podal spolu s oneskorene podaným odvolaním aj návrh na odpustenie zmeškania lehoty, o ktorom nebolo rozhodnuté. Krajský súd uložil mestskému súdu, aby o tomto návrhu rozhodol a následne spis opätovne predložil. Jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania mestský súd uznesením z marca 2025 zamietol, proti čomu s'ťažovateľ podal odvolanie. V apríli 2025 mestský súd predložil spis opätovne krajskému súdu (sp. zn. 10Co/33/2025), pričom však krajský súd opätovne vrátil spis mestskému súdu bez rozhodnutia o odvolaní s'ťažovateľa proti rozsudku z novembra 2023 a uzneseniu z marca 2025 pre chyby v písaní a zrejmu nesprávnosť vo výroku odvolaním napadnutého uznesenia.

III.

5. S'ťažovateľ zdôrazňuje, že jeho vec nebola právoplatne rozhodnutá napriek tomu, že od začatia konania uplynulo 13 rokov. Zdôrazňuje, že najvyšší súd vyslovil, že mu nesprávnym procesným postupom bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva v miere porušenia jeho práva na spravodlivý proces. Okrem toho mestský súd o jeho žalobe najprv konal šesť rokov a krajský súd

o jeho odvolaniach z októbra 2018 rozhodol až v januári 2020, no jeho rozhodnutie bolo zrušené. Sťažovateľ namieta aj zmätočnosť uznesenia mestského súdu z marca 2025 a kritizuje jeho procesné postupy.

6. Krajský súd uvádza, že sťažovateľ v odvolacom konaní nepodal sťažnosť na prietahy a že vo vzťahu k nemu nepovažuje ústavnú sťažnosť za dôvodnú, keďže žiadne prietahy nespôsobil. O odvolaniach rozhodol alebo predložený spis pre vady v procesnom postupe a rozhodovaní mestskému súdu vrátil s pokynom vždy do jedného mesiaca od predloženia.

7. Mestský súd uvádza, že stav právnej neistoty pretrváva, keďže dosiaľ konanie nebolo právoplatne skončené. Poukazuje na to, že sťažovateľ sa od podania žaloby do nariadenia prvého termínu pojednávania o stav konania zaujímal iba nahliadnutím do spisu v októbri 2014 a že po rozhodnutí vo veci samej využil svoje právo uplatniť riadne a mimoriadne opravné prostriedky, čím automaticky došlo k predĺženiu súdneho konania.

IV.

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

9. Konanie, v ktorom sa sťažovateľ proti štátu domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy, tvorí štandardnú agendu civilných súdov. Z postupu a rozhodnutí okresného a mestského súdu nemožno dospieť k tomu, že konanie by bolo skutkovo či právne zložité. K predĺženiu konania sťažovateľ v podstatnej miere neprispel.

10. K prietahom došlo výlučne v dôsledku nečinnosti a neefektívneho postupu okresného a následne mestského súdu. Od podania žaloby v roku 2012 postupoval okresný súd tak, že prvé pojednávanie sa konalo až po šiestich rokoch. Takýto časový odstup bol celkom zjavne bezdôvodný, keďže okresný súd vyhlásil rozsudok hneď po prvom pojednávaní, čo vylučuje možnosť právnej alebo skutkovej náročnosti daného sporu. Ani následný postup okresného súdu nebol plynulý. Nečinnosť je zrejmá z obdobia od septembra 2021 po vrátení spisu z najvyššieho súdu do marca 2023, keď bolo nariadené pojednávanie. Od marca do novembra 2023 viedol mestský súd konanie plynulo. Mestský súd sa až do podania ústavnej sťažnosti dopúšťal procesných pochybení a nesústredeného postupu, čo vyústilo do ďalšieho predĺženia rozhodnutia veci sťažovateľa. Navyše, aj z uznesenia najvyššieho súdu o dovolaní plynie, že advokát nebol predvolaný na pojednávanie riadne a včas, čo znamenalo, že neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Krajský súd postupoval pri rozhodovaní vo veciach sťažovateľa plynulo a jeho opakované vrátenie spisu bez rozhodnutia vyplynulo z dôvodu na strane mestského súdu.

11. O žalobe sťažovateľa tak ani po takmer trinástich rokoch od jej podania nie je právoplatne rozhodnuté. Ide o dôsledok nečinnosti a nesústredeného procesného postupu mestského a predtým okresného súdu, ktorý nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. To viedlo k porušeniu ústavnou sťažnosťou uplatnených ústavných práv sťažovateľa. Preto bolo ústavnej

sťažnosti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené a mestskému súdu prikázané, aby konal bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na to, že krajský súd postupoval v konaniach bez prieťahov, skutočnosť, že bolo zrušené jedno jeho rozhodnutie, neodôvodňuje záver o tom, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa.

12. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom hlavným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľa bola nečinnosť a nesústredený postup mestského, či skôr okresného súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľa bolo sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie 4 000 eur a vo zvyšnej časti jeho návrhu nebolo vyhovené.

13. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátkou a ktorých výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu